

Jordi Verrié i Faget, insinuator i facilitador de camins: *in memoriam*

David Pujol i Fabrelles

Universitat de Girona

L'11 de febrer de 2001 va morir a Santa Cristina d'Aro (Baix Empordà) el polígraf Jordi Verrié i Faget, després d'una llarga malaltia que li havia anat minvant a poc a poc les forces. Els que ens dediquem a estudiar el nostre passat pedagògic sempre hi tindrem un deute pendent, ja que ell va contribuir a insinuar i a facilitar alguns camins que després altres hem desbrossat.

Jordi Verrié va néixer a Barcelona el 20 d'abril de 1923, fill de Frederic Verrié i de Pilar Faget, guixolencs tots dos. La família paterna, com delata el mateix cognom, procedia de Tolosa de Llenguadoc. L'escriptor Josep Vicente explica així la seva ascendència familiar: "El pare Verrié treballava a correus. Destinat a Girona, aproximadament entre el 1914 i el 1920, va ser part en aquella confluència de persones —Rahola, Montsalvatge, Dalmau Carles, Fidel Aguilar, Masó— que donaren un to excepcional a la vida gironina d'aquell període. També un temps va fer el servei d'"ambulants" entre Olot i Girona. Els ambulants de correus eren funcionaris que anaven en el "vagó-correu" dels trens, la feina dels quals era aprofitar el temps del viatge distribuint els objectes postals en saques per a les diverses destinacions. Més tard fou destinat a Llagostera, i després passà a Barcelona, a la central del servei postal, on tingué al seu càrrec feines directives. Home interessat en la cultura i sabedor de moltes coses, a la capital hi trobà com una continuació ampliada del viscut a Girona, un ambient intel·lectual, discretament patriòtic i ordenat en el qual havia de sentir-se feliç; no és gens estrany que durant molts anys treballés a la secretaria de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. El senyor Verrié era

un home baixet, grassonet, pausat i actiu alhora, complidor rigorós, d'una pulcritud extrema que el cabell blanc i molt fi semblava proclamar. Cada estiu la família Verrié-Faget venien a passar vacances a la petita casa del carrer Garrofers on la família s'havia anat fent. La Maria Verrié, menuda tia dels nois, hi vivia tot l'any. El Sr. Verrié ho disfrutava especialment: s'hi trobava amb vells amics amb qui gaudir de la fresca i plàcida conversa sota els tendals de qualsevol dels dos casinos."

Jordi Verrié s'educà en aquest entorn al costat dels seus pares, dels quals sempre parlava amb molt d'afecte i que exerciren en ell una influència molt positiva. S'instruí a l'Institut Balmes de Barcelona, on va fer el batxillerat. Després, a la Facultat de Dret, es llicencià en lleis. Es formà bàsicament al país, que estimava i coneixia profundament, malgrat que havia viatjat i viscut llargues temporades a Europa, Amèrica i Austràlia.

En un dels seus llibres, titulat *Catalunya visió 6: Maresme, Vallès, Bages i Baix Llobregat* parla dels seus "sediments": "Infància amb hort i jardí, germà petit d'un altre [l'historiador i crític d'art Frederic-Pau Verrié], pescador, muntanyenc de terra i neu, universitari, bibliotecari intrús, pioner publicitari, llibreter de vell i de nou, col·leccionista de llibres infantils, sergent provisional (molt provisional), professor de matemàtiques fins a quart, emigrant i obrer de vuit especialitats, fotògraf autodidacte i, fins i tot, autor. Coordinador de fires monogràfiques." I entre les seves aficions, en aquest mateix llibre ho explica així: "fer coses sense massa importància, de rastre petit i acumulatiu: fotografies, col·laboracions, articles, ninots, viatjar, pujar muntanyes, visitar poblets, mirar aparadors, descobrir entriquells, donar valor al que no en té, tertúlies i badar."

Els seus treballs

D'entre els seus treballs, en destaquem un d'especialment suggeridor, on defensava que la pedagogia catalana tenia una gran tradició que calia recuperar i continuar: *Continuïtat pedagògica catalana durant els segles XVIII i XIX*, publicat a Barcelona, l'any 1981, pel Grup Promotor d'Ensenyament i Difusió en Català a la col·lecció El Tremp, Quaderns d'Escola (núm. 11). Aquest opuscle agrupava els articles publicats des del mes de juliol de 1978 al diari *Avui*: "Textos docents catalans a Cervera", "Un fraret i un peregrí fan escola catalana", "Francesc Ifern: 'Tretze són tretze' al segle divuit", "1767-1775: Invenció del bilingüisme escolar", "Salvador Genís i Bech. Seixanta anys d'acció bilingüe, 1869-1919", "Un Patronat i una Agrupació. Conscienciació escolar per començar segle. 1897-1899", entre d'altres.

També va col·laborar en la realització del llibre *La resistència escolar catalana en llibres (1716-1939)*, de Rosa Mut i Teresa Martí, publicat per Edicions 62 l'any 1981.

A banda d'obrir la seva ingent biblioteca a les dues autores, va redactar-ne el pròleg: “Les afinitats, que per això ho són, uneixen les gents i s’hi acosten amb la força que ho fan les gotes de mercuri entre elles. Quasi quaranta anys de col·leccionisme de llibres infantils —escolars inclosos— són l’únic mèrit que puc acreditar en acostar-me jo a una obra com aquesta. Quan la Rosa i la Teresa vingueren per primera vegada a casa no em buscaven a mi sinó els meus llibres —que són un xic de tothom— per fer-los servir de primer impuls per a la seva tesina professional de bibliotecàries. El nostre comú interès pels llibres va fer la resta. I les suggerències i els comentaris que sorgiren de nombroses reunions es filtraren indiscriminadament en el cos del treball, orientat un xic amb la participació de tots.”

D'altra banda, Verrié també va col·laborar a la revista *Crònica d'Ensenyament*, amb articles de temàtica diversa: “*Don Pablo torna dels Andes*” (núm. 2, març 1988), “*Ep, mestre!*” (núm. 7, setembre 1988), “*Baldiri Rexach*” (núm. 9, novembre 1988), “*L'escola sense sostre*” (núm. 13, març 1989), “*1939: aquella gran pèrdua*” (núm. 24, abril 1990), etc.

Jordi Verrié també era un apassionat per la fotografia. Moltes de les il·lustracions de la coneguda *Geografia de Catalunya* de Lluís Solé i Sabarís eren seves: “Un país —va deixar escrit— no es pot retratar ni en vint ni en cent imatges, però la seva ànima, sencera, pot estar en la branca d'un ametller o en el davantal net d'una masovera.”

Passió pels llibres

Josep Vicente ens explica la seva passió pels llibres d'aquesta manera: “Llibres de literatura catalana i forana, d'història, de geografia, de viatges, d'art, que sovint eren exemplars rars i escassos. Degué ser en un moment donat que va trobar el ‘territori’ dels llibres per a la infància, tant de pedagogia com de literatura. Ben informat com estava i entrenat en perspicàcies, *sabia trobar* el que l'interessava. Es dedicà amb delit a la tasca de crear un corpus bibliogràfic i documental de les peripècies de l'ensenyament i de la literatura per a infants a Catalunya, temàtica en la qual esdevingué un especialista molt significat; sabé veure molt clar que el material que havia recollit —llibres i documents— era un instrument molt valuós per a fer el que en diríem ‘pedagogia ciutadana itinerant’. Així fou com en Verrié organitzà una part d'aquest material en una àgil infraestructura que el feia apte com a exposició per al trasllat i el muntatge. La primera població on es mostrà la col·lecció quan encara era incipient, fou a Sant Feliu. Després l'exposició —enriquida amb més material i ja tutelada pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat, del qual Verrié fou assessor— viatjà a molts llocs de Catalunya.”

Alguna de les “troballes” importants que va fer foren el segon volum de les *Instruccions per a l'ensenyança de minyons*, de mossèn Baldiri Reixac, part de l'arxiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana i el fons de la família de Francesc Flos i Calcat. Totes aquestes descobertes han donat lloc, posteriorment, i per part d'altres estudiosos, a treballs diversos de recerca pedagògica.

El mes de febrer del 2001 va finir els seus dies, després d'una llarga malaltia, a l'edat de 77 anys. El seu llegat ha quedat repartit entre la Biblioteca de Catalunya, l'Arxiu Nacional de Catalunya, la Biblioteca de la Universitat de Girona, la Biblioteca de Sant Feliu de Guíxols i la de Santa Cristina d'Aro, a disposició de tothom. Quan va morir, en una nota d'urgència al diari *El Punt*, vam escriure que ens havia deixat un home vital i apassionat, auster, gran patriota. Un vividor, en el més pur i etimològic sentit de la paraula *viure*. Una persona que sempre va tenir les portes de casa obertes als estudiosos de la nostra pedagogia. Un home a imitar, perquè era un home bo.